

Nr 152.

Av herr **Ljunggren, August m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts förslag till förordning om statsverkets fond av rusdrycksmedel m. m.*

Redan i den motion — nr 27 i Andra kammaren vid 1907 års riksdag — vari frågan om det allmännas frigörande från beroendet av rusdrycksmedlen första gången framlades för Riksdagen, betonades skarpt, att för att kunna komma in på den enda räddningsvägen ur alkoholismen — genom allsidig och konsekvent restriktion med i sinom tid åtföljande förbud — ingenting vore nödvändigare än att söka frigöra staten såväl som landsting, hushållningssällskap och kommuner från detta beroende.

Det Andra kammarens utskott, som utlät sig över motionen, uttalade sig enhälligt för att utredningen måtte omfatta även statens frigörande, vilket ock kammaren för sin del biträdde. Motionen upprepad 1908 och bifölls även då av Andra kammaren.

Sedan Första kammaren vid såväl 1907 som 1908 års riksdag för sin del avböjt förslaget, biträdde kammaren 1909 så till vida medkammarens beslut, att den anhöll om allsidig utredning rörande såväl statens som kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande »i större eller mindre omfattning.»

Även den på grund av Riksdagens skrivelse av 1909 tillsatta så kallade rusdrycksmedelskommittén uttalade, att det enligt kommitténs mening vore välbetänkt, att en lagbestämd begränsning skedde av de staten tillfallande rusdrycksmedel, vilka skulle få användas för statsregleringens behov och att blivande överskott avsattes till en särskild fond.

Och kommittén ville begränsa det belopp, som sålunda skulle för framtiden få för statsregleringen användas till 28 miljoner kronor samt

med inräknande av ersättningen för indragna försäljningsmedel 12,800,000 kronor tillsammans till 40,800,000 kronor.

Tre reservanter inom nämnda kommitté, herrar Ekman, Ericsson och Kvarnzelius, hava dels velat på anförda grunder begränsa detta maximumbelopp till 37 miljoner kronor, dels erinrat om att statens frigörande kunde åstadkommas genom ett successivt nedbringande av det belopp, som årligen finge för statsregleringen användas, med t. ex. en tjugonde-del årligen, varigenom även statens beroende av rusdrycksmedlen så småningom fullständigt avlöstes.

Denna mening om en så småningom men i förutbestämd grad skeende avskrivning har ock, allt sedan frågan bragtes å bane, omfattats av den svenska nykterhetsrörelsen. Och dennas representanter, samlade från hela landet till 1911 års förbudskongress, uttalade sig även för sådan åtgärd, en åtgärd, som slutligen Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamling i sitt utlåtande över rusdrycksmedelskommitténs förslag likaledes tillstyrkt.

Det är uppenbart, att en sådan årlig avskrivning av en tjugonde-del utav de 37 miljoner eller, enligt Kungl. Maj:ts proposition till årets riksdag, 39 miljoner kronor, som för statsregleringsändamål och ersättningar skulle få användas, med 1,950,000 eller i runt tal 2 miljoner kronor om året, icke skulle kännbart inverka på eller försvåra statsregleringen. Men å andra sidan ledde den konsekvent fram till målet: det allmännas fullständiga frigörande. Och därigenom hävdades ock otvivelaktigt de ekonomiska betänkligheter, som på ett eller annat håll kunde tänkas uppstå beträffande följderna av effektiva åtgärder i syfte att minska alkoholförbrukningen.

För oss står det klart att detta är huvudsaken: restriktiva åtgärder i syfte att så långt möjligt minska de utgifter stora grupper av vårt folk tillåter sig för ett i varje fall onyttigt, i flertalet fall skadligt njutningsmedel.

Och att dylika restriktiva åtgärder i hög grad underlättas, om vid deras beslutande man icke frestas taga hänsyn till deras eventuella följder för statens inkomster av rusdrycksmedlen ligger i öppen dag.

På grund av vad vi sålunda anfört hemställes,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 186 i vad den berör kommunernas, landstingens och hushållningssällskapens frigörande från beroende av rusdrycksmedlen, jämväl måtte besluta, att de inkomster av rusdryckshanteringen, vilka enligt

Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition skulle få för statsregleringsändamål användas, skola successivt minskas med 1,950,000 kronor årligen, så att efter 1935 inga sådana medel i och för statsregleringen användas, samt att de därigenom uppstående överskotten överföras till den i nämnda kungl. proposition föreslagna rusdrycksmedelsfonden.

Stockholm den 25 april 1913.

August Ljunggren.

K. A. Nilson.

J. Sandler.

Wilh. Gullberg.

Gustav Rosén.

Oscar Olsson.

W. Skarstedt.

Edvard Wavrinsky.

Olaus Pettersson.

J. E. Berglund.

Aug. Lindh.

G. Roman.
